

Jordmodern

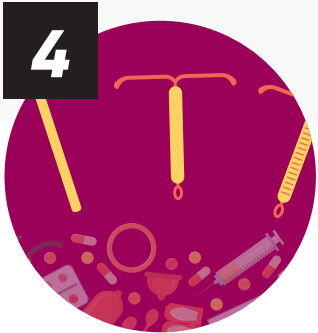
Jordmodern Tidsskrift sedan 1888 Bild RFSU Press

#Barnmorskansår2020

April nr 2 2020

3	Redaktören: Samhällsviktig verksamhet	20	Ers Majestät Bebin
4	Så får vi fler att välja långverkande preventivmetoder	25	Maternal Health Initiative The importance of midwives in achieving universal health coverage
8	En barnmorskas bidrag till 1800-talets abortrevolution	26	Generisk kompetensmodell för barnmorskor i klinisk verksamhet
10	Kvinnocentrerad vård – en teori om makt, ett begrepp och del av barnmorskors vardagliga praktik	34	Rapport från chefskonferens 2020 Ett hållbart arbetsliv
14	Goda exempel i Graviditetsregistret	38	Ordförande har ordet: Ta hand om er
16	Klimakterieportalen.se ökar kunskap om klimakteriet	40	SRÅT: Ibland kommer den omvärld som vi läser om i tidningen snabbt att förvandlas till vår egen tillvaro
18	IMPACT-studien		

Jordemodern

JORDEMODERN SVENSKA BARNMORSKEFÖRBUNDET (UTGIVARE) ISSN 0021-7468

Ansvärlig utgivare

Mia Ahlberg

Chefredaktör

Margareta Rehn
margareta.rehn@barnmorskeforbundet.se

Jordemodern förbehåller sig rätten att korta och redigera insänt material.

Manusgranskning Birgita Klepke

Grafisk formgivning Svenska Barnmorskeförbundet

Tryck Ätta.45 Tryckeri AB

Jordemodern utkommer 8 gånger per år

Prenumeration förnyas årligen – information på hemsidan barnmorskeforbundet.se

Annonsbokning

anette.rising@barnmorskeforbundet.se

Sista bokningsdag för medlemsannonser

den 10:e i månaden före utgivningsdatum

Svenska Barnmorskeförbundet

Baldersgatan 1
114 27 Stockholm
08-10 70 88
kansli@barnmorskeforbundet.se
barnmorskeforbundet.se

Barnmorskan

barnmorskan.se

Samhällsviktig verksamhet

Hur ska mödra- och förlossningsvården klara av den ökade belastning som pandemin och coronaviruset kan komma att innebära? Vad händer om barnmorskor och förlossningsläkare och barnläkare blir sjuka? Har vi en tillräcklig grundbemanning?

REDAKTÖR MARGARETA REHN

• **Kontinuitetshantering handlar om** att planera för att upprätthålla verksamheten på en tolerabel nivå, oavsett vilken störning den utsätts för. Det gäller till exempel när personalen inte kommer till jobbet eller om leveranser av viktiga varor och tjänster inte når fram. Mödra- och förlossningsvården går inte att ställa in och måste fungera oavsett pandemi. Den måste också vara på en tolerabel nivå för både patienter och personal. Man kan också säga att den är en samhällsviktig verksamhet.

Hur många barnmorskor är kliniskt verksamma som barnmorskor i Sverige? Hur många barnmorskor arbetar på barnmorskemottagningar med preventivmedel och mödrhälsovård? Hur många barnmorskor arbetar med abortvård? Hur många barnmorskor arbetar på förlossningsavdelningar och med postpartum-vård på BB? Det finns mig veterligen inte någon tillgänglig nationell samlad statistik på den "detaljnivån".

Myndigheten för samhällsinformation och beredskap (MSB) har tagit fram ett planeringsstöd med anledning av coronavirus och sjukdomen Covid-19. Ingen vet säkert i nuläget hur situationen med den

nya pandemin kommer att utveckla sig, men deras stöd är till för att skapa uthållighet och göra prioriteringar i en hypotetiskt starkt påfrestande situation.

MSB:s hypotetiska antagande om bemanning är att: "20 procent av ordinarie personal är borta från arbetsplatsen under sex veckor. Under två av dessa sex veckor är 40 procent av ordinarie personal borta från arbetsplatsen."

Pandemi. Nytt virus. Ingen immunitet. Inget vaccin. Alla kan bli sjuka. Har vi barnmorskor så att det räcker?

Är det manne nu det är dags att öka barnmorskebemanningen och anställa de barnmorskor som anställas kan?

Läs mer för, av och om barnmorskor på BARNMORSKAN.SE

#BARNMORSKANSÅR2020

Ta hand om er

Sällan har livet och döden varit så påtaglig som sista veckorna när COVID-19 sprider sig i världen. Som tröst tänker jag på all den enorma kraft och livslust som kommer senare, när vi har fått kämpa till vårt yttersta både som barnmorskor och i våra övriga liv.

• **Det blir så** tydligt att inget av det som vi normalt sett tycker är problem – inställda konferenser, möten som inte blev av, rekrytering av fler studenter – kan mäta sig med det som nu händer.

Barnmorskor står, liksom all annan vårdpersonal, i fronten och det krävs uppoffringar av alla för att vården ska fungera. När farsoten har dragit över kommer det att stå helt klart att sjukvården saknar marginaler. Det som påtalats under lång tid kommer till sist att bli en sanning även för våra makthavare. Vi barnmorskor kommer arbeta så professionellt som möjligt och som alltid finnas där för kvinnor och barn – oavsett virus.

För det är så vi jobbar. Alltid.

Det blir vardag i det här också till slut. Debatterna fortsätter. Swepistudiens konsekvenser ska hanteras och arbetsgruppen som ska arbeta vidare med rekommendationer och information inom en Nationell arbetsgrupp (NAG) kommer att bildas även om det går långsamt. Tanken är att gruppen ska innehålla tre barnmorskor efter nomineringar från bland annat Svenska Barnmorskeförbundet. NAG-gruppen ligger under en styrgrupp i en kunskapsstyrningsorganisation (NPO) som leds av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

EVA NORDLUND
FÖBUNDSORDFÖRANDE
eva.nordlund@barnmorskeforbundet.se

I kvinnosjukvårdens styrgrupp finns inga barnmorskor. Det här är en intressant struktur.

Vår hållning är att barnmorskans kompetens och kunskap behövs om alla perspektiv ska med i kunskapsstyrningen.

Till slut satte Europadomstolen för mänskliga rättigheter punkt för den långa process i vilken barnmorskorna Ellinor Grimmark och Linda Steen drivit frågan om de blivit diskriminerade av sina arbetsgivare när de inte fick jobb eftersom de nekade att medverka i abortvård. Domstolen menade att den svenska abortlagen och praxis i Sverige är styrande, vilket var det enda rimliga för svenska barnmorskor med bred kompetens inom sexuell och reproduktiv hälsa och kvinnans bästa i första rummet.

Medan vi jobbar på och väntar ut virusets framfart är Svenska Barnmorskeförbundets förtroendevalda barnmorskor en viktig resurs. De är era ögon och öron och kan till exempel hjälpa er att bedöma vad som är en rimlig arbetsmiljö. Glöm inte heller att kontakta kansliet på SRAT om det dyker upp fackliga frågor som är för svåra att hantera på plats.

Själv ska jag vässa mina kunskaper om digitala möten och hitta nya sätt att kommunicera. Mail fungerar alltid så fortsatt att höra av er!

Ta hand om er och heja barnmorskor!
Alltid!

Hej så länge,
Eva

Coronaviruset – det gäller på arbetsplatsen och på lärosätet

SRAT har sammanställt **frågor & svar** om vad som gäller på arbetsplatsen och på lärosäten. Hemsidan srat.se uppdateras så fort ny information kommer.

Medlemsservice

Om du behöver hjälp eller har frågor som inte besvaras på hemsidan, kontakta SRATs förbundskansli:

08-442 44 60
kansli@srat.se

Svenska
Barnmorskeförbundet
En del av SRAT

SRAT

Akademiker inom samhällsberedande professioner. Ett fackförbund inom Saco.

srat.se
barnmorskeforbundet.se